

ชื่อเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นในสถานศึกษา จังหวัดเชียงใหม่

บทคัดย่อ

ความเป็นมา ปัจจุบันแม้ว่าสถานศึกษาทุกแห่งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนปลอดจากการเสพยาเสพติด รวมทั้งบุหรี่ซึ่งถือว่าเป็นประตูเข้าไปสู่สารเสพติดชนิดอื่น แต่จากรายงานการสูบบุหรี่ในประเทศขณะนี้พบว่าร้อยละ 75 ของผู้สูบบุหรี่เริ่มสูบขณะที่เป็นวัยรุ่น โดยส่วนใหญ่จะเริ่มสูบก่อนจบชั้นมัธยมศึกษา มีเพียงบางส่วนของวัยรุ่นที่เริ่มสูบหลังจากจบไปแล้ว ทำให้เกิดคำถามว่าปัจจุบันมีอะไรที่ต่างไปจากที่เคยรายงานไว้ในอดีตถึงปัจจัยที่ทำให้วัยรุ่นสูบบุหรี่ ทั้งที่ได้มีการดำเนินกลยุทธ์ต่าง ๆ มากมาย ในการป้องกันการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น

วัตถุประสงค์ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุกและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นในสถานศึกษา

วิธีการศึกษา การศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 3 โรงเรียน อ.เมือง และ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ จำนวน 404 คน จากการสุ่มตัวอย่าง ข้อมูลในการศึกษาได้จากการให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลด้านประชากร ด้านความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับบุหรี่ต่อสุขภาพ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และด้านกฎหมายและการตลาด และการจัดสนทนากลุ่ม โรงเรียนละ 10 คน ในประเด็นสาเหตุของการสูบบุหรี่ การได้มาของบุหรี่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่และแนวทางการป้องกันการสูบบุหรี่ วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่โดยใช้ Multiple Logistic Regression

ผลการศึกษา มีนักเรียนสูบบุหรี่ร้อยละ 14.6 สัดส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 3.9:1 ระดับชั้นเรียนที่มีผู้สูบบุหรี่มากที่สุดคือ มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ร้อยละ 44.1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่คือ ปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว ได้แก่ การมีโอกาสได้พูดคุยกับพ่อแม่เป็นประจำ การได้รับความสนใจเอาใจใส่ ความใกล้ชิด การได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว และการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในครอบครัว หากปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี โอกาสที่วัยรุ่นจะสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น 1.23 เท่า (OR=1.23 95 % CI=1.02-1.49) ระดับผลการเรียน ถ้ามีผลการเรียนต่ำ โอกาสที่จะสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น 3.11 เท่า (OR=3.11 95% CI=1.22-7.94) การมีเพื่อนสูบบุหรี่ โอกาสที่จะไปสูบบุหรี่มีเพิ่มขึ้น 3.74 เท่า (OR=3.74 95% CI=1.51-9.26) การมีความคิดเห็นด้านบวกเกี่ยวกับบุหรี่ต่อสุขภาพ จะเพิ่มโอกาสที่จะสูบบุหรี่ 1.13 เท่า (OR=1.13, 95% CI=1.04-1.22) และหากเคยทดลองสูบบุหรี่ จะเพิ่มโอกาสการสูบบวนต่อ ๆ ไป 68.9 เท่า (OR=68.92, 95%CI=8.90-533.39)

บทสรุป ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นในสถานศึกษา มีทั้งปัจจัยทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในครอบครัวและโรงเรียน และปัจจัยทางด้านการคิดเห็น ผลที่ได้จากการศึกษานี้อาจนำไปเป็นแนวทางให้ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และผู้เกี่ยวข้อง ตระหนักถึงความสำคัญ เพิ่มความสนใจเอาใจใส่ในการเฝ้าระวังพฤติกรรม และหาทางป้องกันไม่ให้วัยรุ่นหันไปสนใจการสูบบุหรี่ต่อไป



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Title: Factors Associated with Smoking of School Adolescent in Chiang Mai .

Abstract

Background: Although every school and a concerned authority have push a lot of activities and programs to prevent students from substance addiction including cigarettes which is a gate way to other drugs, it was reported that 75 % of smokers start their smoking during adolescence. Most of them began to smoke before finishing high school. Only some started their smoking after finishing high school. Exploring for new factors which lead to adolescent smoking is valuable in view of learning the current changes.

Objectives: To determine the prevalence of smoking and to analyze the factors associated with school adolescent smoking.

Subjects and Methods: A descriptive cross-sectional study was conducted in three government secondary schools in Chiang Mai. A total number of 404 students from three schools were randomly selected to participate in this study. Data were collected using self administered questionnaire, comprising demographic characteristics, knowledge and opinion toward smoking, socio-environmental, law and marketing factors. Focus group discussion was processed for gathering qualitative information from 10 students in each school. Discussion points were about causes of smoking, how to get cigarette, opinions about smoking and smoking prevention. Factors related to smoking were analyzed using multiple logistic regression.

Results: The prevalence of smoking in school adolescents was 14.6 %. The proportion of smoking of male to female was 3.9:1. The prevalence of smoking was highest in Matayom 3 students (44.1 %). Factors associated with smoking were family conflicts (OR=1.23 95 % CI=1.02-1.49), poor school grade (OR=3.11 95% CI=1.22-7.94), having smoking friends (OR=3.74 95% CI=1.51-9.26), having positive attitude

toward smoking (OR=1.13, 95% CI=1.04-1.22), and having tried smoking (OR=68.92, 95%CI=8.90-533.39).

Conclusion: Factors associated with smoking in school adolescents included socio-environmental factor, both in family and in school, and also opinions toward smoking factors. The finding of this study may be the guideline for parents, teachers and related persons have more concern about smoking prevention in adolescents and to increase behavior surveillance activities.